

LOGOS

LÖGMANNSPJÓNUSTA
SÍÐAN 1907

Fundur viðskiptaráðs

Réttarstaða fyrirtækja - samkeppnislög

Helga Melkorka Óttarsdóttir hrl., LOGOS

Samkeppnismál

- Helstu lagareglur um réttarstöðu í samkeppnismálum:
  - Samkeppnislög:
    - *háttensisreglur, upplýsingaskylda, viðurlög, málsméðferð o.fl.*
  - Stjórnsýslulög:
    - *andmælaréttur, leiðbeiningarskyldan, málshraði, rannsóknarregla, upplýsingaréttur, málsméðferð o.fl.*
  - Lög um meðferð sakamála:
    - *húsleit, símhlerun, haldragning o.fl.*
  - Upplýsingalög
  - Mannréttindasáttmáli Evrópu, Umboðsmaður Alþingis, Stjórnarskráin
  - Ólögfestar reglur

Leiðbeiningarskyldan

- „**Stjórnvald skal veita þeim sem til þess leita nauðsynlega áðstoð og leiðbeiningar varðandi þau mál sem snerta starfssvið þess.**“
- Af hverju?
- Munnlega eða skriflega
- Leiðbeiningar um hvaða réttarreglur gilda, hvernig meðferð mála er venjulega hagað, hvaða gögn ber að leggja fram, hversu langan tíma tekur að afgreiða mál o.s.frv.
- Skiptir það máli fyrir fyrirtæki að fá leiðbeiningar?
- Hvernig er framkvæmdin?
- Breytt verklag?

Viðurlög í samkeppnismálum

- Brot á 10. gr., 11. gr., skilyrðum og samrunareglum.
  - Einnig vegna rangrar eða ófullnægjandi upplýsingagjafar.
- Stjórnvaldssektir, dagsektir, sektir eða fangelsi.
- Sektir geta numið allt að 10% af ársveltu fyrirtækis.
- Höfð hliðsjón af eðli og umfangi brota, lengd brotatíma og hvort brot er ítrekað.
- Heimild til lækkunar ef upplýsingar eru gefnar til eftirlitsins um brot.
- Falla má frá sektarákvörðun ef brot er óverulegt eða ekki talin ástæða til að leggja á sektir.
- Sjö ára fyrningarfrestur.
- Dráttarvextir ef ekki er greitt innan 4 vikna eða eftir ákvörðun áfrýjunarnefndar.

Fjárhæð sekta

- Hver ákveður fjárhæð sekta?
  - SE en endurskoðað af áfrýjunarnefnd og dómstólum
- Helstu sjónarmið við ákvörðun sekta:
  - Heildarmat á atriðum er varða alvarleika brota
  - Mikilvægi markaða
  - Lögbundin sjónarmið (umfang, lengd, ítrekun)
  - Gæta verður jafnvægis og meðalhófs
  - Ólögfest sjónarmið – eiga þau rétt á sér?
    - S.s. huglæg afstaða stjórnenda, hvaða starfsmenn, leynd, áhrif af broti, hluti af samstæðu, jafnræði

Réttaröryggi fyrirtækja

- Skýrleiki refsiheimilda eða sektahheimilda
- Fyrirsjáanleiki
- Túlkun á huglægri afstöðu
- Mál rannsakað af SE, ákvörðun tekin um brot og sektir ákvarðaðar
- Af hverju sektir?
  - Skapa varnaðaráhrif og stuðla að því að ákvæðum samkeppnislaga sé fylgt.

Sektir og ákvörðun sekta

- Í flestum tilvikum hafa sektir verið vel undir 1% af veltu en örfá tilvik þar sem sektir hafa verið hærri
- Nýleg mál sem vekja athygli
- Hvað má betur fara?
  - Væri til mikilla bóta ef leiðbeiningar um réttarstöðu væru veittar í ríkara mæli
  - Aukið gagnsæi og fyrirsjáanleiki fyrir fyrirtækin
  - Leiðbeiningar eða viðmið um fjárhæð sekta
  - Dómstóla að ákveða sektafjárhæð?
- Er mjög til bóta ef SE veitir auknar leiðbeiningar á grundvelli leiðbeiningarskyldunnar. Af því leiðir að ekki þarf að beita sektaheimildum til að tryggja að markmiðum samkeppnisлага sé fylgt

LOGOS

LÖGMANNSPJÓNUSTA
SÍÐAN 1907